

Publikacja współfinansowana ze środków Unii Europejskiej w ramach Europejskiego Funduszu Społecznego

**Rozwijanie, uzupełnianie i aktualizacja informacji o zawodach oraz jej upowszechnianie
za pomocą nowoczesnych narzędzi komunikacji – INFODORADCA+**

INFORMACJA O ZAWODZIE

Kierownik gospodarstwa upraw mieszanych (611401)

Rolnicy upraw mieszanych

Rozwijanie, uzupełnianie i aktualizacja informacji o zawodach oraz jej rozpowszechnianie za pomocą nowoczesnych narzędzi komunikacji – INFODORADCA+

Projekt jest współfinansowany ze środków Unii Europejskiej w ramach Europejskiego Funduszu Społecznego

INFORMACJA O ZAWODZIE

Kierownik gospodarstwa upraw mieszanych

(611401)

Rolnicy upraw mieszanych

Ministerstwo Rodziny, Pracy i Polityki Społecznej, Departament Rynku Pracy

Publikacja opracowana w ramach projektu **Rozwijanie, uzupełnianie i aktualizacja informacji o zawodach oraz jej upowszechnianie za pomocą nowoczesnych narzędzi komunikacji – INFODORADCA+**

Program Operacyjny Wiedza Edukacja Rozwój, Oś priorytetowa II Efektywne polityki publiczne dla rynku pracy, gospodarki i edukacji, Działanie 2.4 Modernizacja publicznych i niepublicznych służb zatrudnienia oraz lepsze dostosowanie ich do potrzeb rynku pracy

PROJEKT NR: POWR.02.04.00-00-0060/16-00

Partnerzy projektu INFODORADCA+:

- DORADCA Consultants Ltd Sp. z o.o., Gdynia
- Instytut Technologii Eksploatacji – Państwowy Instytut Badawczy, Radom
- Instytut Pracy i Spraw Socjalnych, Warszawa
- Centralny Instytut Ochrony Pracy – Państwowy Instytut Badawczy, Warszawa
- PBS Sp. z o.o., Sopot

INFORMACJA O ZAWODZIE

Kierownik gospodarstwa upraw mieszanych (611401)

© Ministerstwo Rodziny, Pracy i Polityki Społecznej, Departament Rynku Pracy, Warszawa 2018

Kopiowanie i rozpowszechnianie w całości lub w części dozwolone wyłącznie za podaniem źródła.

ISBN 978-83-7789-495-8 [596]

Publikacja bezpłatna

Zdjęcie na okładce (źródło): <https://pixabay.com/photos/farmer-vegetables-denmark-organic-657343>
[dostęp: 31.03.2019].

SPIS TREŚCI

1. DANE IDENTYFIKACYJNE ZAWODU.....	3
1.1. Nazwa i kod zawodu (wg Klasyfikacji zawodów i specjalności)	3
1.2. Nazwy zwyczajowe zawodu	3
1.3. Usytuowanie zawodu w klasyfikacjach: ISCO, PKD.....	3
1.4. Notka metodologiczna, autorzy i eksperci opiniujący	3
2. OPIS ZAWODU	4
2.1. Synteza zawodu	4
2.2. Opis pracy i sposobu jej wykonywania	4
2.3. Środowisko pracy (warunki pracy, maszyny i narzędzia pracy, zagrożenia, organizacja pracy)	5
2.4. Wymagania psychofizyczne i zdrowotne	6
2.5. Wykształcenie, tytuły zawodowe, kwalifikacje i uprawnienia niezbędne/preferowane do podjęcia pracy w zawodzie	7
2.6. Możliwości rozwoju zawodowego, awansu i potwierdzania kompetencji.....	8
2.7. Zawody pokrewne.....	9
3. ZADANIA ZAWODOWE I WYMAGANE KOMPETENCJE	9
3.1. Zadania zawodowe	9
3.2. Kompetencja zawodowa Kz1: Organizowanie zakładania plantacji, planowanie i nadzorowanie wykonywania zabiegów agrotechnicznych	9
3.3. Kompetencja zawodowa Kz2: Organizowanie przeprowadzania zbiorów, standaryzacji i sprzedaży plonów.....	10
3.4. Kompetencja zawodowa Kz3: Administrowanie gospodarstwem.....	11
3.5. Kompetencje społeczne	12
3.6. Profil kompetencji kluczowych dla zawodu	13
3.7. Powiązanie kompetencji zawodowych z opisami poziomów Polskiej Ramy Kwalifikacji oraz Sektorowej Ramy Kwalifikacji	13
4. ODNIESIENIE DO SYTUACJI ZAWODU NA RYNKU PRACY I MOŻLIWOŚCI DOSKONALENIA ZAWODOWEGO	14
4.1. Możliwości podjęcia pracy w zawodzie	14
4.2. Instytucje oferujące kształcenie, szkolenie i/lub potwierdzanie kompetencji w ramach zawodu.....	14
4.3. Zarobki osób wykonujących dany zawód/daną grupę zawodów	16
4.4. Możliwości zatrudnienia osób niepełnosprawnych w zawodzie	17
5. ODNIESIENIE DO EUROPEJSKIEJ KLASYFIKACJI UMIEJĘTNOŚCI/KOMPETENCJI, KWALIFIKACJI I ZAWODÓW (ESCO)	17
6. ŹRÓDŁA DODATKOWYCH INFORMACJI O ZAWODZIE.....	18
7. SŁOWNIK POJĘĆ	20
7.1. Definicje powiązane z opisem informacji o zawodzie (zawodoznawcze).....	20
7.2. Definicje związane z wykonywaniem zawodu (branżowe).....	22

1. DANE IDENTYFIKACYJNE ZAWODU

1.1. Nazwa i kod zawodu (wg Klasyfikacji zawodów i specjalności)

Kierownik gospodarstwa upraw mieszanych 611401

1.2. Nazwy zwyczajowe zawodu

- Agronom.
- Brygadzysta polowy.
- Kierownik gospodarstwa.

1.3. Usytuowanie zawodu w klasyfikacjach: ISCO, PKD

W Międzynarodowym Standardzie Klasyfikacji Zawodów ISCO-08 odpowiada grupie:

- 6114 Mixed crop growers.

Według Polskiej Klasyfikacji Działalności (PKD 2007):

- Sekcja A – Rolnictwo, leśnictwo, łowiectwo i rybactwo.

1.4. Notka metodologiczna, autorzy i eksperci opiniujący

Notka metodologiczna

Opis informacji o zawodzie opracowano na podstawie:

- analizy źródeł (akty prawne, klasyfikacje krajowe, międzynarodowe) oraz źródeł internetowych,
- analizy opisu zawodu zamieszczonego w wyszukiwarce opisów zawodów na Portalu Publicznych Służb Zatrudnienia,
- badań ankietowych prowadzonych w projekcie INFODORADCA+ w marcu 2019 r.,
- zebranych opinii od recenzentów, członków panelu ewaluacyjnego oraz zespołu ds. walidacji i jakości informacji o zawodach.

Autorzy i eksperci opiniujący

Zespół Ekspertki:

- Roman Kępiński – Zespół Szkół Rolniczych Centrum Kształcenia Praktycznego, Grodków.
- Aleksandra Stachura-Krzyształowicz – Centralny Instytut Ochrony Pracy – PIB, Warszawa.
- Sławomir Wardzyński – Ekspert niezależny, Orneta.

Zespół ds. walidacji i jakości informacji o zawodzie:

- Łukasz Baka – Centralny Instytut Ochrony Pracy – PIB, Warszawa.
- Maria Konarska – Centralny Instytut Ochrony Pracy – PIB, Warszawa.
- Małgorzata Przybyszewska – Centralny Instytut Ochrony Pracy – PIB, Warszawa.
- Agnieszka Szczechura – Centralny Instytut Ochrony Pracy – PIB, Warszawa.
- Krzysztof Symela – Instytut Technologii Eksploatacji – PIB, Radom.
- Mirosław Żurek – Instytut Technologii Eksploatacji – PIB, Radom.

Recenzenci:

- Tadeusz Budzisz – Zespół Szkół Centrum Kształcenia Stare Lubiejewo, Ostrów Mazowiecka.
- Rafał Kozik – Specjalny Ośrodek Szkolno-Wychowawczy dla Dzieci Niewidomych i Słabowidzących, Kraków.

Panel ewaluacyjny – przedstawiciele partnerów społecznych:

- Izabela Pyszkowska – Poradnia Doradztwa Zawodowego i Pomocy Psychologiczno-Pedagogicznej, Elbląg.
- Monika Szymańska – Fundacja na rzecz Rozwoju Polskiego Rolnictwa, Warszawa.

Data (rok) opracowania opisu informacji o zawodzie: 2019 r.

WAŻNE:

W tekście opisu informacji o zawodzie występują podkreślenia wybranych określeń wraz z indeksem górnym, który wskazuje numer definicji w słowniku branżowym w punkcie 7.2.

2. OPIS ZAWODU

2.1. Synteza zawodu

Kierownik gospodarstwa upraw mieszanych planuje i koordynuje działalność gospodarstwa upraw rolniczych i jednocześnie ogrodniczych oraz zarządza zespołem pracowników.

2.2. Opis pracy i sposobu jej wykonywania

Opis pracy

Kierownik gospodarstwa upraw mieszanych jest zawodem o charakterze kierowniczym. Kierownik gospodarstwa upraw mieszanych odpowiada za planowanie i nadzorowanie prac w produkcji roślinnej i ogrodniczej w celu pozyskania plodów rolnych⁵, jak również za wyposażenie gospodarstwa w niezbędny sprzęt techniczny i materiały eksploatacyjne, zaopatrywanie gospodarstwa w materiał siewny, nawozy mineralne³ i środki ochrony roślin⁸. Kierownik gospodarstwa upraw mieszanych organizuje i prowadzi sprzedaż zbóż, roślin pastewnych, warzyw oraz roślin przemysłowych. Prowadzi także dokumentację gospodarstwa oraz nadzoruje podległych pracowników.

Sposoby wykonywania pracy

W swojej pracy **kierownik gospodarstwa upraw mieszanych** stosuje metody, techniki i sposoby związane m.in. z:

- sporządzaniem i realizacją plodozmianów⁴,
- organizowaniem zabiegów agrotechnicznych¹⁰,
- planowaniem i organizacją zabiegów pielęgnacyjnych i ochrony roślin,
- uczestnictwem w zbiorze plodów rolnych,
- organizowaniem magazynowania i sprzedaży plodów rolnych,
- zapewnianiem działania środków technicznych stosowanych w gospodarstwie,
- wykonywaniem szacunków finansowych w celu opracowania budżetu gospodarstwa,
- prowadzeniem polityki kadrowej,
- współpracowaniem z kontrahentami oraz ze specjalistami i doradcami w zakresie upraw roślin w celu uzyskania lepszych efektów produkcyjnych,
- prowadzeniem dokumentacji gospodarstwa,
- reprezentowaniem gospodarstwa wobec instytucji zewnętrznych.

Więcej szczegółowych informacji znajduje się w sekcjach: 3.1. Zadania zawodowe oraz 3.2, 3.3 i 3.4 Kompetencje zawodowe.

2.3. Środowisko pracy (warunki pracy, maszyny i narzędzia pracy, zagrożenia, organizacja pracy)

Warunki pracy

Kierownik gospodarstwa upraw mieszanych wykonuje swoje prace:

- na wolnym powietrzu (użytki rolne i uprawy warzywnicze podczas nadzorowania produkcji roślinnej), w warunkach o zmiennej temperaturze, oświetleniu i wilgotności,
- w biurach przystosowanych do obsługi sprzętu komputerowego, przy oświetleniu dziennym i sztucznym, w pomieszczeniach klimatyzowanych lub ogrzewanych,
- w pomieszczeniach do sortowania i przechowywania plonów,
- w pomieszczeniach przystosowanych do prowadzenia obsługi i napraw sprzętu technicznego,
- w środkach transportu (np. samochód osobowy).

Praca wymaga czasem przyjmowania wymuszonej pozycji ciała, np. pochylonej, obciążającej stawy, mięśnie i kręgosłup.

Więcej informacji znajduje się w sekcji: 4.1. Możliwości podjęcia pracy w zawodzie.

Wykorzystywane maszyny i narzędzia pracy

Kierownik gospodarstwa upraw mieszanych w działalności zawodowej wykorzystuje m.in.:

- sprzęt komputerowy z dostępem do internetu,
- urządzenia komunikacyjne (telefon, CB radio),
- oprogramowanie komputerowe wspomagające proces zarządzania gospodarstwem,
- pojazdy rolnicze (ciągnik rolniczy¹, przyczepę itp.),
- narzędzia, maszyny i urządzenia wykorzystywane przy wykonywaniu zabiegów agrotechnicznych (pług, brony, opryskiwacz itp.),
- narzędzia, maszyny i urządzenia do zbioru plonów (kombajn zbożowy itp.),
- maszyny i urządzenia do sortowania i magazynowania płodów rolnych (suszarnia, czyszczalnia itp.).

Organizacja pracy

Charakter pracy w zawodzie **kierownik gospodarstwa upraw mieszanych** zależy od wielkości gospodarstwa, jego specyfiki i charakteru produkcji oraz liczby zatrudnianych pracowników. Kierownik gospodarstwa upraw mieszanych może wykonywać pracę sam lub z pomocą zastępców. Praca odbywa się w systemie jednozmianowym, w wymiarze 8 godzin dziennie, z nasileniem prac w okresie wiosennym, letnim i jesiennym. W zależności od specyfiki gospodarstwa praca może odbywać się także w dni wolne od pracy, w tym w święta. W czasie nasilenia prac związanych z sezonowością produkcji, kierownik może podejmować prace, wspomagając pozostałą część załogi.

Zagrożenia mające wpływ na bezpieczeństwo pracy człowieka

Kierownik gospodarstwa upraw mieszanych w trakcie wykonywania pracy narażony jest m.in. na:

- zmienne warunki atmosferyczne,
- pył organiczny pochodzenia roślinnego,
- środki ochrony roślin,
- środki chemiczne stosowane przy dezynfekcji i odkażaniu magazynów.

Kierownik gospodarstwa upraw mieszanych narażony jest również na czynniki niebezpieczne, takie jak:

- pochwycenie przez obracające się elementy maszyn i urządzeń,
- kontakt z ostrymi krawędziami,
- kontakt z gorącymi elementami w pojazdach.

Wymienione powyżej uciążliwe i szkodliwe warunki pracy mogą powodować:

- choroby układu oddechowego,
- zatrucia,
- alergie,
- podrażnienia oczu i skóry,
- choroby układu kostno-stawowego,
- schorzenia układu naczyniowego i nerwowego,
- urazy twarzy, kończyn górnych i dolnych,
- skaleczenia, otarcia skóry dłoni,
- poparzenia ciała, szczególnie rąk.

2.4. Wymagania psychofizyczne i zdrowotne

Wymagania psychofizyczne

Dla pracownika wykonującego zawód **kierownik gospodarstwa upraw mieszanych** ważne są:

w kategorii wymagań fizycznych

- ogólna wydolność fizyczna,
- sprawność układu kostno-stawowego,
- sprawność układu oddechowego,
- sprawność narządu wzroku,
- sprawność narządu słuchu;

w kategorii sprawności sensomotorycznych

- ostrość słuchu,
- ostrość wzroku,
- zręczność rąk,
- zręczność palców,
- koordynacja wzrokowo-ruchowa,
- spostrzegawczość;

w kategorii sprawności i zdolności

- podzielność uwagi,
- dobra pamięć,
- rozumowanie logiczne,
- uzdolnienia rachunkowe,
- uzdolnienia organizacyjne,
- uzdolnienia techniczne,
- zdolność do podejmowania szybkich i trafnych decyzji,
- wyobraźnia i myślenie twórcze,
- zdolność motywowania podwładnych,
- zdolność strategicznego myślenia,
- zdolność do współdziałania,
- zdolność do nawiązywania kontaktu z ludźmi,
- łatwość wypowiedzania się w mowie i piśmie,
- zdolność rozwiązywania konfliktów,
- predyspozycje do postępowania z ludźmi,
- przywództwo,
- zdolności analityczne;

w kategorii cech osobowościowych

- łatwość nawiązywania kontaktów,

- gotowość do wprowadzania zmian,
- zainteresowania techniczne,
- rzetelność oraz dokładność,
- szacunek dla godności człowieka,
- odpowiedzialność,
- wysoka samodyscyplina,
- cierpliwość,
- gotowość do pracy w nieprzyjemnych (różnych) warunkach środowiskowych,
- odporność emocjonalna i na stres,
- samodzielność,
- kreatywność i otwartość na innowacyjne rozwiązania,
- asertywność.

Więcej informacji znajduje się w sekcjach: 3.5. Kompetencje społeczne; 3.6. Profil kompetencji kluczowych dla zawodu.

Wymagania zdrowotne

W zawodzie **kierownik gospodarstwa upraw mieszanych** wymagany jest ogólny dobry stan zdrowia.

Do przeciwwskazań należy zaliczyć:

- poważne wady serca uniemożliwiające wykonywanie prac pod presją czasu,
- poważne schorzenia układu oddechowego i krążenia,
- poważne choroby kręgosłupa,
- alergię i uczulenia na pyłki roślin.

Pod względem wydatku energetycznego praca w tym zawodzie należy do prac lekkich (praca biurowa) lub średnio ciężkich, szczególnie w okresach konieczności uczestniczenia w pracach rolniczych. Występuje w niej również obciążenie umysłowe, związane np. z analizowaniem, rozwiązywaniem problemów i podejmowaniem decyzji odnoszących się do upraw mieszanych.

WAŻNE:

O stanie zdrowia i ewentualnych przeciwwskazaniach do wykonywania zawodu orzeka lekarz medycyny pracy.

Więcej informacji znajduje się w sekcji: 4.4. Możliwości zatrudnienia osób niepełnosprawnych w zawodzie.

2.5. Wykształcenie, tytuły zawodowe, kwalifikacje i uprawnienia niezbędne/preferowane do podjęcia pracy w zawodzie

Wykształcenie niezbędne do podjęcia pracy w zawodzie

Obecnie (2019 r.) do podjęcia pracy w zawodzie **kierownik gospodarstwa upraw mieszanych** wymagane jest wykształcenie średnie, w zawodach pokrewnych – technik rolnik lub technik agrobiznesu, a nawet wyższe, po skończeniu studiów I lub II stopnia na kierunku inżynier rolnictwa.

Tytuły zawodowe, kwalifikacje i uprawnienia niezbędne/preferowane do podjęcia pracy w zawodzie

Podjęcie pracy w zawodzie **kierownik gospodarstwa upraw mieszanych** ułatwia posiadanie:

- dyplomu potwierdzającego kwalifikacje pełne w zawodzie szkolnym pokrewnym technik rolnik lub technik agrobiznesu,
- świadectw potwierdzających kwalifikacje: RL.03 Prowadzenie produkcji rolniczej, RL.16 Organizacja i nadzorowanie produkcji rolniczej, w pokrewnym zawodzie szkolnym pokrewnym technik rolnik,

- świadectw potwierdzających kwalifikacje: RL.03 Prowadzenie produkcji rolniczej, RL.07 Organizacja i prowadzenie przedsiębiorstwa w agrobiznesie, w pokrewnym zawodzie szkolnym pokrewnym technik agrobiznesu.

Dodatkowymi atutami przy zatrudnieniu w zawodzie kierownik upraw mieszanych są m.in.:

- suplementy Europass (w języku polskim i angielskim), wydawane na prośbę zainteresowanego przez Okręgowe Komisje Egzaminacyjne,
- certyfikaty lub zaświadczenia potwierdzające nabycie kompetencji przydatnych do wykonywania powierzonych zadań zawodowych, np. uzyskane poprzez ukończenie kursów z zakresu zarządzania, uprawy roślin czy szkolenia uprawniającego do stosowania środków ochrony roślin,
- prawo jazdy kat. B i T,
- certyfikaty znajomości języków obcych przynajmniej na poziomie B2,
- dyplom ukończenia studiów I i II stopnia oraz uzyskanie tytułu magister inżynier rolnictwa.

Pracodawcy cenią doświadczenie w zawodzie. Atutami przy zatrudnieniu osoby w zawodzie kierownik gospodarstwa upraw mieszanych są referencje pracodawców, potwierdzające posiadane umiejętności, doświadczenie.

Więcej informacji znajduje się w sekcji: 4.2. Instytucje oferujące kształcenie, szkolenie i/lub potwierdzanie kompetencji w ramach zawodu.

2.6. Możliwości rozwoju zawodowego, awansu i potwierdzania kompetencji

Możliwości rozwoju zawodowego i awansu

W zawodzie **kierownik gospodarstwa upraw mieszanych** nie ma określonej ścieżki awansu zawodowego, ale istnieje możliwość podnoszenia wykształcenia i uzupełniania kwalifikacji zawodowych wraz z rozwojem kariery. Pracownik posiadający wykształcenie średnie, po zdaniu matury, może kontynuować naukę na studiach wyższych na kierunku rolniczym, a następnie studiując na studiach podyplomowych na kierunku zarządzanie. Pracownik posiadający wykształcenie wyższe I lub II stopnia może podnieść swoje wykształcenie studiując na uczelniach wyższych na studiach podyplomowych na kierunku zarządzanie.

Ścieżka awansu jest uzależniona od miejsca pracy, wielkości pracodawcy i skali jego działalności. Pracownik wykonujący zadanie kierownicze w gospodarstwie rolniczym jest również poszukiwany na rynku pracy przez firmy zajmujące się produkcją oraz dystrybucją nasion, sadzonek, nawozów, środków ochrony roślin, maszyn, urządzeń i narzędzi stosowanych w zakładaniu i prowadzeniu upraw rolniczych. Może również prowadzić własne gospodarstwo.

Możliwości potwierdzania kompetencji

Obecnie (2019 r.) w zawodzie **kierownik gospodarstwa upraw mieszanych** nie ma możliwości potwierdzania kompetencji zawodowych w edukacji formalnej oraz pozaformalnej.

Okręgowe Komisje Egzaminacyjne oferują możliwość potwierdzania kompetencji zawodowych przydatnych w zawodzie kierownik gospodarstwa upraw mieszanych, wchodzących w skład zawodów szkolnych (pokrewnych):

- technik rolnik – w zakresie kwalifikacji RL.03 Prowadzenie produkcji rolniczej i RL.16 Organizacja i nadzorowanie produkcji rolniczej,
- technik agrobiznesu – w zakresie kwalifikacji RL.03 Prowadzenie produkcji rolniczej i RL.07 Organizacja i prowadzenie przedsiębiorstwa w agrobiznesie.

Więcej informacji można uzyskać w Bazie Usług Rozwojowych <https://uslugirozwojowe.parp.gov.pl> oraz Zintegrowanym Rejestrze Kwalifikacji <https://rejestr.kwalifikacje.gov.pl>

2.7. Zawody pokrewne

Osoba zatrudniona w zawodzie **kierownik gospodarstwa upraw mieszanych** może rozszerzać swoje kompetencje zawodowe w zawodach pokrewnych:

Nazwa zawodu pokrewnego zgodnie z Klasyfikacją zawodów i specjalności	Kod zawodu
Technik mechanizacji rolnictwa i agrotechniki ⁵	311515
Technik ogrodnik ⁵	314205
Technik rolnik ⁵	314207
Technik agrobiznesu ⁵	331402
Kierownik gospodarstwa upraw polowych	611101
Kierownik gospodarstwa sadowniczego	611201
Kierownik gospodarstwa ogrodniczego	611302
Kierownik gospodarstwa produkcji roślinnej i zwierzęcej	613002

3. ZADANIA ZAWODOWE I WYMAGANE KOMPETENCJE

3.1. Zadania zawodowe

Pracownik w zawodzie **kierownik gospodarstwa upraw mieszanych** wykonuje różnorodne zadania, do których należą w szczególności:

- Z1 Opracowywanie płodozmianów upraw zgodnie z zasadami doboru roślin do poszczególnych kompleksów rolniczej przydatności gleb i z wykorzystaniem historii pól.
- Z2 Planowanie, zlecanie i nadzorowanie prac związanych z uprawą roli.
- Z3 Nadzorowanie przeprowadzania zabiegów pielęgnacyjnych.
- Z4 Dobieranie technologii, maszyn i urządzeń do zbioru poszczególnych roślin.
- Z5 Nadzorowanie suszenia, czyszczenia, sortowania i przechowywania płodów rolnych.
- Z6 Prowadzenie negocjacji z kontrahentami (dostawcami środków do produkcji i nabywcami plonów).
- Z7 Organizowanie i nadzorowanie pracy podległych pracowników.
- Z8 Nadzorowanie czynności kontrolno-obsługowych środków technicznych stosowanych w gospodarstwie.
- Z9 Prowadzenie dokumentacji w gospodarstwie.
- Z10 Sporządzanie bilansu i opracowywanie budżetu gospodarstwa.

3.2. Kompetencja zawodowa Kz1: Organizowanie zakładania plantacji, planowanie i nadzorowanie wykonywania zabiegów agrotechnicznych

Kompetencja zawodowa Kz1: **Organizowanie zakładania plantacji, planowanie i nadzorowanie wykonywania zabiegów agrotechnicznych** obejmuje zestaw zadań zawodowych Z1, Z2, Z3, do realizacji których wymagane są odpowiednie zbiory wiedzy i umiejętności.

Z1 Opracowywanie płodozmianów upraw zgodnie z zasadami doboru roślin do poszczególnych kompleksów rolniczej przydatności gleb i z wykorzystaniem historii pól	
WIEDZA – zna i rozumie:	UMIEJĘTNOŚCI – potrafi:
<ul style="list-style-type: none"> • Wymagania klimatyczne roślin; • Wymagania roślin odnośnie długości okresu wegetacyjnego; • Klasyfikację <u>rolniczej przydatności gleb</u>⁶; • Zasady doboru roślin do poszczególnych kompleksów rolniczej przydatności gleb; 	<ul style="list-style-type: none"> • Określać wymagania roślin odnośnie długości okresu wegetacyjnego i wymagań klimatycznych; • Posługiwać się mapą rolniczej przydatności gleb; • Dobierać odpowiednie rośliny do poszczególnych kompleksów rolniczej

<ul style="list-style-type: none"> Następstwo roślin. 	<p>przydatności gleb;</p> <ul style="list-style-type: none"> Ustalać następstwo roślin w płodozmianie.
--	---

Z2 Planowanie, zlecenie i nadzorowanie prac związanych z uprawą roli

WIEDZA – zna i rozumie:	UMIEJĘTNOŚCI – potrafi:
<ul style="list-style-type: none"> Technologie uprawy roli⁹; Dobór narzędzi i maszyn stosowanych w uprawie roli; Wymagania roślin odnośnie uprawy roli; Normy wysiewu (głębokość siewu/sadzenia, poszczególnych roślin oraz ich rozstawy i gęstość siewu/sadzenia). 	<ul style="list-style-type: none"> Określać wymagania roślin odnośnie uprawy roli; Stosować odpowiednią technologię uprawy roli dla danej rośliny; Dobierać odpowiednie narzędzia i maszyny w celu przeprowadzenia planowanych zabiegów uprawowych; Ustalać normy wysiewu, głębokość siewu/sadzenia poszczególnych roślin oraz ich rozstawy i gęstość siewu/sadzenia.

Z3 Nadzorowanie przeprowadzania zabiegów pielęgnacyjnych

WIEDZA – zna i rozumie:	UMIEJĘTNOŚCI – potrafi:
<ul style="list-style-type: none"> Znaczenie zabiegów pielęgnacyjnych dla poszczególnych roślin; Rodzaje i terminy zabiegów pielęgnacyjnych dla poszczególnych roślin; Rodzaje środków ochrony roślin stosowanych w ochronie upraw mieszanych; Maszyny i urządzenia do wykonywania zabiegów pielęgnacyjnych; Terminy i zasady stosowania zabiegów ochrony roślin; Zasady i przepisy ochrony środowiska podczas wykonywania zabiegów ochrony roślin. 	<ul style="list-style-type: none"> Stosować właściwe rodzaje i terminy zabiegów pielęgnacyjnych; Dobierać maszyny i urządzenia do przeprowadzania zabiegów pielęgnacyjnych; Przestrzegać zaleceń i terminów przy stosowaniu środków ochrony roślin; Dobierać właściwe środki ochrony roślin oraz maszyny i urządzenia do ich wykonywania; Przestrzegać okresów karencji i prewencji przy stosowaniu środków ochrony roślin; Stosować i przestrzegać przepisy o ochronie środowiska podczas wykonywania zabiegów ochrony roślin.

3.3. Kompetencja zawodowa Kz2: Organizowanie przeprowadzania zbiorów, standaryzacji i sprzedaży plonów

Kompetencja zawodowa Kz2: Organizowanie przeprowadzania zbiorów, standaryzacji i sprzedaży plonów obejmuje zestaw zadań zawodowych Z4, Z5, do realizacji których wymagane są odpowiednie zbiory wiedzy i umiejętności.

Z4 Dobieranie technologii, maszyn i urządzeń do zbioru poszczególnych roślin

WIEDZA – zna i rozumie:	UMIEJĘTNOŚCI – potrafi:
<ul style="list-style-type: none"> Fazy dojrzałości i optymalne terminy zbioru poszczególnych roślin; Technologie, maszyny i narzędzia do zbioru poszczególnych roślin; Wymagania <u>Zwykłej Dobrej Praktyki Rolniczej</u>¹² i <u>Zasad Wzajemnej Zgodności</u>¹¹. 	<ul style="list-style-type: none"> Oceniać fazy dojrzałości roślin i optymalne terminy zbioru; Dobierać technologie zbioru i właściwy dobór maszyn; Stosować Zasady Zwykłej Dobrej Praktyki Rolniczej i Zasady Wzajemnej Zgodności w uprawach polowych.

Z5 Nadzorowanie suszenia, czyszczenia, sortowania i przechowywania płodów rolnych	
WIEDZA – zna i rozumie:	UMIEJĘTNOŚCI – potrafi:
<ul style="list-style-type: none"> Sposoby i zasady czyszczenia i suszenia nasion; Maszyny i urządzenia do czyszczenia i suszenia nasion; Budowę i wymagania technologiczne pomieszczeń do przechowywania warzyw; Metody przechowywania poszczególnych płodów rolnych; Standardy jakościowe magazynowanych płodów rolnych. 	<ul style="list-style-type: none"> Stosować właściwe technologie i urządzenia do czyszczenia i suszenia zbóż; Nadzorować obsługę suszarni i urządzeń do czyszczenia zbóż; Nadzorować obsługę urządzeń do sortowania warzyw; Posługiwać się przyrządami do oceny parametrów płodów rolnych; Dobierać właściwą technologię przechowywania poszczególnych płodów rolnych.

3.4. Kompetencja zawodowa Kz3: Administrowanie gospodarstwem

Kompetencja zawodowa Kz3: Administrowanie gospodarstwem obejmuje zestaw zadań zawodowych Z6, Z7, Z8, Z9, Z10, do realizacji których wymagane są odpowiednie zbiory wiedzy i umiejętności.

Z6 Prowadzenie negocjacji z kontrahentami (dostawcami środków do produkcji i nabywcami plonów)	
WIEDZA – zna i rozumie:	UMIEJĘTNOŚCI – potrafi:
<ul style="list-style-type: none"> Zasady i sposoby negocjacji z kontrahentami; Warunki kształtowania cen na rynku rolnym; Prognozy rynku rolnego; Warunki wpływające na ceny maszyn i urządzeń rolniczych; Trendy, nowości i innowacje na rynku maszyn i urządzeń rolniczych. 	<ul style="list-style-type: none"> Stosować odpowiednie techniki negocjacyjne; Wykorzystywać zmiany cen na rynku rolnym; Wykorzystywać prognozy występujące na rynku rolnym; Analizować i wykorzystywać zmiany cen maszyn i urządzeń rolniczych; Korzystać z nowych rozwiązań na rynku maszyn i urządzeń rolniczych.

Z7 Organizowanie i nadzorowanie pracy podległych pracowników	
WIEDZA – zna i rozumie:	UMIEJĘTNOŚCI – potrafi:
<ul style="list-style-type: none"> Zasady organizacji miejsca pracy zgodnie z przepisami i zasadami BHP; Zasady organizacji, przygotowania i prowadzenia prac podległych pracowników; Zasady nadzoru i dbałości o sprzęt (urządzenia, maszyny); Zasady dbania o sprawność <u>środków ochrony indywidualnej</u>⁷ oraz ich stosowania zgodnie z przeznaczeniem. 	<ul style="list-style-type: none"> Organizować pracę podległych pracowników zgodnie z przepisami i zasadami BHP; Nadzorować jakość i ilość wykonywanej pracy podległych pracowników; Nadzorować właściwe wykorzystanie sprzętu; Kontrolować sprawność środków ochrony indywidualnej oraz ich stosowania zgodnie z przeznaczeniem.

Z8 Nadzorowanie czynności kontrolno-obługowych środków technicznych stosowanych w gospodarstwie	
WIEDZA – zna i rozumie:	UMIEJĘTNOŚCI – potrafi:
<ul style="list-style-type: none"> Obsługę codzienną ciągnika rolniczego; Obsługę narzędzi, maszyn i urządzeń technicznych wykorzystywanych w procesach 	<ul style="list-style-type: none"> Nadzorować stan techniczny i wykonywać obsługę codzienną ciągnika rolniczego; Oceniać stan techniczny i wykonywać obsługę

<p>technologicznych;</p> <ul style="list-style-type: none"> • Zasady doboru materiałów eksploatacyjnych (paliw, środków smarnych i płynów eksploatacyjnych) do środków technicznych stosowanych w produkcji; • Zasady wykonywania drobnych napraw środków technicznych stosowanych w produkcji; • Zasady mycia i konserwacji środków technicznych stosowanych w produkcji. 	<p>narzędzi, maszyn i urządzeń technicznych wykorzystywanych w procesach technologicznych;</p> <ul style="list-style-type: none"> • Nadzorować dobór paliw, środków smarnych i płynów eksploatacyjnych do środków technicznych stosowanych w produkcji roślinnej; • Nadzorować naprawy, usterek i uszkodzeń środków technicznych stosowanych w produkcji; • Nadzorować mycie i konserwację środków technicznych stosowanych w produkcji.
---	---

Z9 Prowadzenie dokumentacji w gospodarstwie

WIEDZA – zna i rozumie:	UMIEJĘTNOŚCI – potrafi:
<ul style="list-style-type: none"> • Rodzaje dokumentacji; • Zasady i sposób prowadzenia dokumentacji; • Cel prowadzenia dokumentacji; • Terminy i formy sporządzanej dokumentacji; • Prowadzenie dokumentacji pracy podległych pracowników; • Dokumentację przeglądów technicznych środków transportowych i urządzeń wykorzystywanych w gospodarstwie; • Zasady współpracy z instytucjami, organizacjami branżowymi, specjalistami i doradcami. 	<ul style="list-style-type: none"> • Prowadzić <u>dziennik gospodarstwa</u>²; • Wykorzystywać dokumentację przy realizacji zadań zawodowych; • Terminowo i zgodnie z przepisami prowadzić wymaganą dokumentację; • Prowadzić dokumentację pracy i zatrudnienia podległych pracowników; • Prowadzić dokumentację przeglądów technicznych środków transportowych i urządzeń wykorzystywanych w gospodarstwie; • Współpracować z instytucjami, organizacjami branżowymi, specjalistami i doradcami.

Z10 Sporządzanie bilansu i opracowywanie budżetu gospodarstwa

WIEDZA – zna i rozumie:	UMIEJĘTNOŚCI – potrafi:
<ul style="list-style-type: none"> • Cel i zasady sporządzania bilansu; • Cel i zasady opracowania budżetu gospodarstwa; • Pozycje budżetu (koszty, przychody); • Wynik finansowy (zysk/strata). 	<ul style="list-style-type: none"> • Sporządzać bilans; • Opracowywać budżet gospodarstwa; • Obliczać przewidywany wynik finansowy i jego wykonanie.

3.5. Kompetencje społeczne

Pracownik w zawodzie **kierownik gospodarstwa upraw mieszanych** powinien posiadać kompetencje społeczne niezbędne do prawidłowego i skutecznego wykonywania zadań zawodowych.

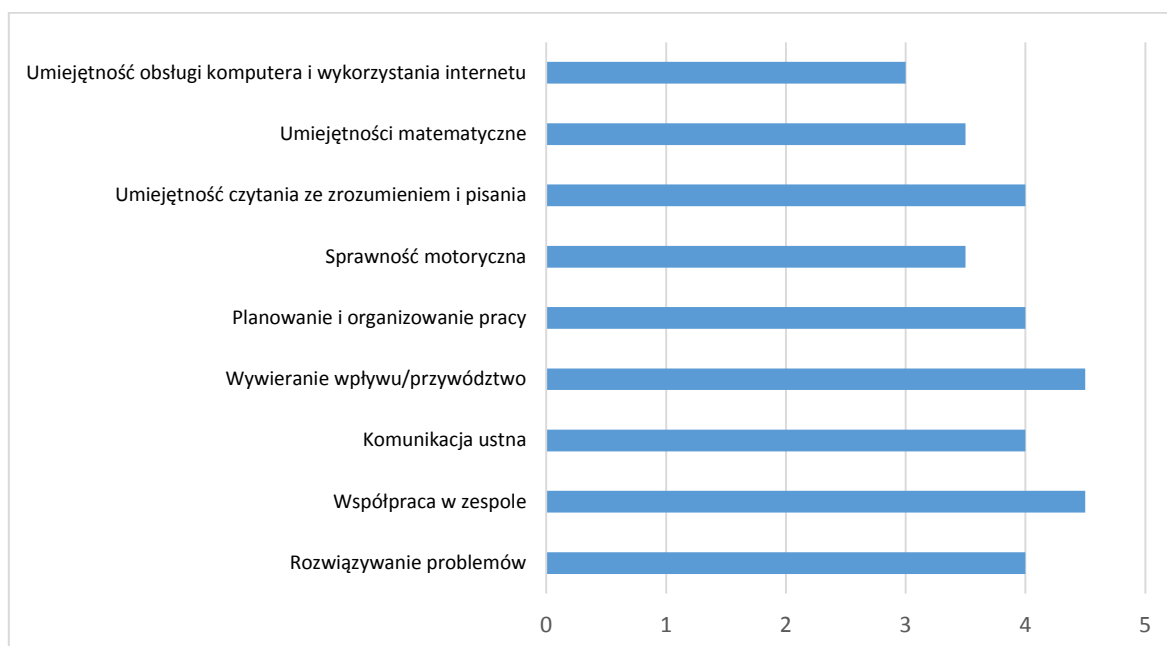
W szczególności pracownik jest gotów do:

- Ponośnięcia odpowiedzialności za planowanie i prowadzenie upraw polowych zgodnie z zasadami etyki i ochrony środowiska.
- Dostosowywania sposobu wykonywania czynności, uwzględniając współpracę z innymi członkami zespołu w gospodarstwie upraw mieszanych.
- Doskonalenia kompetencji zawodowych w sposób ustawiczny oraz śledzenia nowych rozwiązań w zakresie gospodarstw upraw mieszanych.
- Podejmowania działań mających na celu doskonalenie zawodowe w zakresie gospodarstw upraw mieszanych.

- Wykazywania empatii i asertywności pozwalającej na wspieranie pracowników w zakresie efektywności wykonywania zadań oraz podnoszenia ich kwalifikacji w zakresie wykorzystania nowych technologii w gospodarstwie.
- Postępowania zgodnie z zasadami i przepisami bezpieczeństwa i higieny pracy, ochrony ppoż., ergonomii oraz ochrony środowiska w zakresie podejmowanych zadań zawodowych.

3.6. Profil kompetencji kluczowych dla zawodu

Pracownik powinien mieć zdolność właściwego wykonywania zadań zawodowych i predyspozycje do rozwoju zawodowego. Dlatego wymaga się od niego odpowiednich kompetencji kluczowych. Zostały one zilustrowane w formie profilu (rys. 1) ukazującego ważność kompetencji kluczowych dla zawodu **kierownik gospodarstwa upraw mieszanych**.

Rys. 1. Profil kompetencji kluczowych dla zawodu **kierownik gospodarstwa upraw mieszanych**

Uwaga:

Wykaz kompetencji kluczowych opracowano na podstawie wykazu stosowanego w Międzynarodowym Badaniu Kompetencji Osób Dorosłych – projekt PIAAC (OECD).

3.7. Powiązanie kompetencji zawodowych z opisami poziomów Polskiej Ramy Kwalifikacji oraz Sektorowej Ramy Kwalifikacji

Kompetencje zawodowe pracownika w zawodzie **kierownik gospodarstwa upraw mieszanych** nawiązują do opisów poziomów Polskiej Ramy Kwalifikacji.

Opis zawodu, zadań zawodowych i wymagań kompetencyjnych może stanowić materiał informacyjny dla przygotowania (lub aktualizacji) opisów kwalifikacji wprowadzanych do Zintegrowanego Systemu Kwalifikacji (ZSK). Więcej informacji:

- Zintegrowany System Kwalifikacji: <https://www.kwalifikacje.gov.pl>
- Zintegrowany Rejestr Kwalifikacji: <https://rejestr.kwalifikacje.gov.pl>

4. ODNIESIENIE DO SYTUACJI ZAWODU NA RYNKU PRACY I MOŻLIWOŚCI DOSKONALENIA ZAWODOWEGO

4.1. Możliwości podjęcia pracy w zawodzie

Kierownik gospodarstwa upraw mieszanych może znaleźć zatrudnienie w gospodarstwach i przedsiębiorstwach prowadzących uprawy polowe i ogrodnicze lub może zarządzać własnym gospodarstwem.

Według danych (2019 r.) Barometru zawodów, kierownik upraw mieszanych według jest zawodem charakteryzującym się dość równomiernym poziomem zapotrzebowania na pracowników w całej Polsce.

WAŻNE:

Zachęcamy do sprawdzenia dostępnych ofert pracy w **Centralnej Bazie Ofert Pracy:**

<http://oferty.praca.gov.pl>

Natomiast aktualizacje informacji o możliwościach zatrudnienia w zawodzie, przyszłe zapotrzebowanie na dany zawód na rynku pracy oraz dodatkowe informacje można uzyskać, korzystając z **polecanych źródeł danych**.

Polecane źródła danych [dostęp: 31.03.2019]:

Ranking (monitoring) zawodów deficytowych i nadwyżkowych:

<http://mz.praca.gov.pl>

<https://www.gov.pl/web/rodzina/zawody-deficytowe-zrownowazone-i-nadwyzkowe>

Barometr zawodów: <https://barometrzwodow.pl>

Wojewódzkie obserwatoria rynku pracy:

Mazowieckie – <http://obserwatorium.mazowsze.pl>

Małopolskie – <https://www.obserwatorium.malopolska.pl>

Lubelskie – <http://lorp.wup.lublin.pl>

Regionalne Obserwatorium Rynku Pracy w Łodzi – <http://obserwatorium.wup.lodz.pl>

Pomorskie – <http://www.porp.pl>

Opolskie – <http://www.obserwatorium.opole.pl>

Wielkopolskie – <http://www.obserwatorium.wup.poznan.pl>

Zachodniopomorskie – <https://www.wup.pl/pl/dla-instytucji/zachodniopomorskie-obserwatorium-ryнку-pracy>

Podlaskie – <http://www.obserwatorium.up.podlasie.pl>

Zielona Linia. Centrum Informacyjne Służb Zatrudnienia:

<http://zielonalinia.gov.pl>

Portal Prognozowanie Zatrudnienia:

www.prognozowaniezatrudnienia.pl

Portal EU Skills Panorama:

<http://skillspanorama.cedefop.europa.eu/en>

Europejski portal mobilności zawodowej EURES:

<https://eures.praca.gov.pl>

<https://ec.europa.eu/eures/public/pl/homepage>

4.2. Instytucje oferujące kształcenie, szkolenie i/lub potwierdzanie kompetencji w ramach zawodu

Kształcenie

Obecnie (2019 r.) w ramach systemu kształcenia zawodowego w Polsce nie przygotowuje się kandydatów do pracy w zawodzie **kierownik gospodarstwa upraw mieszanych**.

Kompetencje przydatne do wykonywania zawodu kierownik gospodarstwa upraw mieszanych można uzyskać, podejmując:

- kształcenie w technikum w zawodzie pokrewnym technik rolnik lub technik agrobiznesu,
- szkolenie w ramach kwalifikacyjnego kursu zawodowego, w zakresie kwalifikacji:
  - RL.03 Prowadzenie produkcji rolniczej oraz
  - RL.16 Organizacja i nadzorowanie produkcji rolniczej, lub
- szkolenie w ramach kwalifikacyjnego kursu zawodowego, w zakresie kwalifikacji:
  - RL.03 Prowadzenie produkcji rolniczej oraz
  - RL.07 Organizacja i prowadzenie przedsiębiorstwa w agrobiznesie.

Kształcenie w zakresie kwalifikacyjnego kursu zawodowego (dla dorosłych) mogą prowadzić:

- publiczne szkoły prowadzące kształcenie zawodowe,
- niepubliczne szkoły posiadające uprawnienia szkół publicznych, prowadzące kształcenie zawodowe,
- publiczne i niepubliczne placówki kształcenia ustawicznego, placówki kształcenia praktycznego, ośrodki doksztalcania i doskonalenia zawodowego,
- instytucje rynku pracy prowadzące działalność edukacyjno-szkoleniową,
- podmioty prowadzące działalność oświatową na podstawie ustawy Prawo przedsiębiorców

Kwalifikacje wyodrębnione w zawodzie pokrewnym technik rolnik i technik agrobiznesu potwierdzają (również w trybie eksternistycznym) Okręgowe Komisje Egzaminacyjne.

Osoby, które uzyskały powyższe kwalifikacje, mają możliwość otrzymania również suplementu Europass (w języku polskim i angielskim), wydawanego na prośbę zainteresowanego przez Okręgowe Komisje Egzaminacyjne (do dyplomu potwierdzającego kwalifikacje zawodowe), co ma istotne znaczenie w przypadku poszukiwania pracy za granicą.

Istnieje możliwość dalszego kształcenia, podnoszenia kwalifikacji na studiach I i II stopnia oraz podyplomowych (np. na kierunku inżynierii rolnictwa), prowadzonych przez uczelnie państwowe i prywatne.

WAŻNE:

Zgodnie z rozporządzeniem Ministra Edukacji Narodowej dnia 15 lutego 2019 r. w sprawie ogólnych celów i zadań kształcenia w zawodach szkolnictwa branżowego oraz klasyfikacji zawodów szkolnictwa branżowego, które wchodzi w życie od 1 września 2019 r., ulegają zmianie dotychczasowe symbole kwalifikacji wyodrębnione w zawodach szkolnictwa zawodowego, na kody składające się z trzech wielkich liter, wskazujących na przyporządkowanie do jednej z 32 branż, występujących w klasyfikacji zawodów szkolnictwa branżowego. Zmianie uległy również nazwy niektórych z dotychczasowych kwalifikacji. Nowa regulacja umożliwia prowadzenie kształcenia na kwalifikacyjnych kursach zawodowych lub na kursach umiejętności zawodowych.

Szkolenie

Zazwyczaj pracodawcy we własnym zakresie prowadzą szkolenia pracowników w zawodzie **kierownik gospodarstwa upraw mieszanych** w celu wyposażenia ich w kompetencje wymagane na stanowisku pracy.

Przykładowe instytucje oferujące szkolenie w zakresie umiejętności przydatnych w zawodzie kierownik gospodarstwa upraw mieszanych to:

- szkoły, ośrodki i centra kształcenia zawodowego,
- wyspecjalizowane instytucje komercyjne, organizacje branżowe, ośrodki doradztwa rolniczego,
- instytucje oferujące szkolenia (kursy) w celu potwierdzenia kompetencji wymaganych do wykonywania określonych prac (tzw. uprawnienia zawodowe),
- producenci maszyn, urządzeń, wyposażenia, narzędzi, materiałów.

Przykładowo tematyka szkoleń może dotyczyć:

- obsługi klienta,
- motywowania pracowników,
- zarządzania pracownikami,
- zarządzania konfliktem w zespole pracowniczym,
- szkoleń z zakresu pracy zespołowej,
- szkoleń z dziedziny rolnictwa.

Organizatorzy tych szkoleń poświadczają uzyskane przez uczestników kompetencje stosownymi certyfikatami/zaświadczeniami.

Ponadto osoby stosujące środki ochrony roślin mają ustawowy obowiązek ukończyć szkolenie w tym zakresie. Szkolenia organizują ośrodki doradztwa rolniczego w różnych częściach kraju (zaświadczenie ze szkolenia jest ważne przez pięć lat).

WAŻNE:

Więcej informacji o instytucjach oferujących kształcenie, szkolenie i/lub walidację kompetencji w ramach zawodu można uzyskać, korzystając z **polecanych źródeł danych**.

Polecane źródła danych [dostęp: 31.03.2019]:

Szkolnictwo wyższe:

www.wyberzstudia.nauka.gov.pl

Szkolnictwo zawodowe:

<https://mapa-zawodowe.men.gov.pl>

<http://doradztwo.ore.edu.pl/wyberam-zawod>

<http://zrp.pl>

Szkolenia zawodowe:

Rejestr Instytucji Szkoleniowych – <http://www.stor.praca.gov.pl/portal/#/ris>

Baza Usług Rozwojowych – <https://uslugirozwojowe.parp.gov.pl>

Inne źródła danych:

Zintegrowany Rejestr Kwalifikacji – <https://rejestr.kwalifikacje.gov.pl>

Bilans Kapitału Ludzkiego – <https://bkl.parp.gov.pl>

Fundacja Rozwoju Systemu Edukacji – <http://www.frse.org.pl>, <http://europass.org.pl>

Learning Opportunities and Qualifications in Europe – <https://ec.europa.eu/ploteus>

4.3. Zarobki osób wykonujących dany zawód/daną grupę zawodów

Wynagrodzenie (2019 r.) osób pracujących w zawodzie **kierownik gospodarstwa upraw mieszanych** jest zróżnicowane i wynosi najczęściej od 4000 zł do 10 000 zł miesięcznie brutto w przeliczeniu na jeden etat.

Poziom wynagrodzenia miesięcznego brutto kształtuje się przy tym (ramowo) następująco:

- w przypadku osób z niewielkim doświadczeniem w zakresie od 4000 zł do 6000 zł,
- po kilku latach pracy, uzyskaniu doświadczenia, w przedziale od 6000 zł do 8000 zł,
- w przypadku osób z dużym doświadczeniem, posiadających wieloletnie doświadczenie w pracy w rolnictwie (szczególnie na stanowiskach wymagających zarządzania dużym zespołem ludzi): od 8000 zł do 10 000 zł.

Kierownik gospodarstwa upraw mieszanych może otrzymywać dodatkowe premie, wynikające z opłacalności produkcji i zysku gospodarstwa.

Poziom wynagrodzeń osób wykonujących zawód kierownik gospodarstwa upraw mieszanych uzależniony jest m.in. od:

- szczegółowego zakresu zadań,
- stażu pracy,

- posiadanych uprawnień i wykształcenia,
- sytuacji na lokalnym rynku pracy,
- liczby firm działających na danym terenie,
- regionu Polski,
- koniunktury na rynku pracowniczym.

WAŻNE:

Zarobki osób wykonujących dany zawód/grupę zawodów są orientacyjne i mogą szybko stracić aktualność. Dlatego na bieżąco należy sprawdzać, jakie zarobki oferuje rynek pracy, korzystając z **polecanych źródeł danych**.

Polecane źródła danych [dostęp: 31.03.2019]:

Wynagrodzenie w Polsce według danych GUS:

<http://stat.gov.pl/obszary-tematyczne/rynek-pracy/pracujacy-zatrudnieni-wynagrodzenia-koszty-pracy>

Przykładowe portale informujące o zarobkach:

<https://wynagrodzenia.pl/gus>

<https://wynagrodzenia.pl/kategoria/zarobki-na-stanowiskach-i-szczeczlach>

<https://sedlak.pl/raporty-placowe>

<https://zarobki.pracuj.pl>

<https://www.forbes.pl/ogolnopolskie-badanie-wynagrodzen>

<https://www.kariera.pl/wynagrodzenia>

4.4. Możliwości zatrudnienia osób niepełnosprawnych w zawodzie

W zawodzie **Kierownik gospodarstwa upraw mieszanych** możliwe jest zatrudnienie osób z niepełnosprawnościami.

Warunkiem niezbędnym do zatrudnienia osób z niepełnosprawnościami jest identyfikacja indywidualnych barier i dostosowanie technicznych i organizacyjnych warunków środowiska oraz stanowiska pracy do potrzeb zatrudnienia osób:

- z dysfunkcją narządu słuchu (03-L), pod warunkiem, że niepełnosprawność ta jest możliwa do skorygowania za pomocą aparatów słuchowych,
- z wadami i dysfunkcją wzroku (04-O), w przypadku możliwości skorygowania ich szklami optycznymi lub soczewkami kontaktowymi,
- z niewielką dysfunkcją kończyn dolnych (05-R), która nie wyklucza stania i chodzenia,
- z niewielką dysfunkcją kończyn górnych (05-R), która nie wyklucza obsługi sprzętu komputerowego, biurowego i prowadzenia pojazdów.

WAŻNE:

Decyzja o zatrudnieniu osoby z jakimkolwiek rodzajem niepełnosprawności może być podjęta wyłącznie po indywidualnej konsultacji z lekarzem medycyny pracy.

5. ODNIESIENIE DO EUROPEJSKIEJ KLASYFIKACJI UMIEJĘTNOŚCI/KOMPETENCJI, KWALIFIKACJI I ZAWODÓW (ESCO)

Europejska klasyfikacja umiejętności/kompetencji, kwalifikacji i zawodów (European Skills/Competences, Qualifications and Occupations – ESCO) jest narzędziem łączącym rynek edukacji z rynkiem pracy. ESCO jest częścią strategii „Europa 2020”. W klasyfikacji określono i uszeregowano umiejętności, kompetencje, kwalifikacje i zawody istotne dla unijnego rynku pracy oraz kształcenia i szkolenia. Tworzenie europejskiego rynku pracy, a w przyszłości wspólnego obszaru kształcenia ustawicznego wymaga, aby zdobywane przez jednostki umiejętności oraz kwalifikacje były zrozumiałe oraz łatwo porównywalne między krajami, a także – by promowały mobilność wśród pracowników.

Obecnie (2019 r.) klasyfikacja ESCO jest dostępna w 27 językach (w 24 językach UE, islandzkim, norweskim i arabskim) za pośrednictwem platformy ESCO:

<https://ec.europa.eu/esco/portal/home>

Klasyfikacja ESCO została oparta na trzech filarach i pokazuje w sposób systematyczny relacje między nimi:

- **Zawody:** <https://ec.europa.eu/esco/portal/occupation>
- **Umiejętności/Kompetencje:** <https://ec.europa.eu/esco/portal/skill>
- **Kwalifikacje:** <https://ec.europa.eu/esco/portal/qualification>

6. ŹRÓDŁA DODATKOWYCH INFORMACJI O ZAWODZIE

Podstawowe regulacje prawne:

Stan prawny na dzień: 31.03.2019 r.

- Ustawa z dnia 14 grudnia 2016 r. – Prawo oświatowe (t.j. Dz. U. z 2018 r. poz. 996, z późn. zm.).
- Ustawa z dnia 22 grudnia 2015 r. o Zintegrowanym Systemie Kwalifikacji (t.j. Dz. U. z 2018 r. poz. 2153, z późn. zm.).
- Ustawa z dnia 8 marca 2013 r. o środkach ochrony roślin (t.j. Dz. U. z 2018 r. poz. 1310, z późn. zm.).
- Ustawa z dnia 25 czerwca 2009 r. o rolnictwie ekologicznym (t.j. Dz. U. z 2017 r. poz. 1054, z późn. zm.).
- Ustawa z dnia 20 kwietnia 2004 r. o promocji zatrudnienia i instytucjach rynku pracy (t.j. Dz. U. z 2019 r. poz. 1265, z późn. zm.).
- Ustawa z dnia 16 kwietnia 2004 r. o ochronie przyrody (t.j. Dz. U. z 2018 r. poz. 1614, z późn. zm.).
- Ustawa z dnia 18 grudnia 2003 r. o ochronie roślin (t.j. Dz. U. z 2017 r. poz. 2138, z późn. zm.).
- Ustawa z dnia 26 czerwca 2003 r. o ochronie prawnej odmian roślin (t.j. Dz. U. z 2018 r. poz. 432).
- Rozporządzenie Ministra Edukacji Narodowej z dnia 22 lutego 2019 r. w sprawie praktycznej nauki zawodu (Dz. U. poz. 391).
- Rozporządzenie Ministra Edukacji Narodowej z dnia 15 lutego 2019 r. w sprawie ogólnych celów i zadań kształcenia w zawodach szkolnictwa branżowego oraz klasyfikacji zawodów szkolnictwa branżowego (Dz. U. poz. 316).
- Rozporządzenie Ministra Edukacji Narodowej z dnia 18 sierpnia 2017 r. w sprawie szczegółowych warunków i sposobu przeprowadzania egzaminu potwierdzającego kwalifikacje w zawodzie (Dz. U. poz. 1663).
- Rozporządzenie Ministra Edukacji Narodowej z dnia 31 marca 2017 r. w sprawie podstawy programowej kształcenia w zawodach (Dz. U. poz. 860, z późn. zm.).
- Rozporządzenie Ministra Edukacji Narodowej z dnia 13 marca 2017 r. w sprawie klasyfikacji zawodów szkolnictwa zawodowego (Dz. U. poz. 622, z późn. zm.).
- Rozporządzenie Ministra Edukacji Narodowej z dnia 13 kwietnia 2016 r. w sprawie charakterystyk drugiego stopnia Polskiej Ramy Kwalifikacji typowych dla kwalifikacji o charakterze zawodowym – poziomy 1–8 (Dz. U. poz. 537).
- Rozporządzenie Ministra Pracy i Polityki Społecznej z dnia 7 sierpnia 2014 r. w sprawie klasyfikacji zawodów i specjalności na potrzeby rynku pracy oraz zakresu jej stosowania (t.j. Dz. U. z 2018 r. poz. 227).
- Rozporządzenie Ministra Rolnictwa i Rozwoju Wsi z dnia 17 stycznia 2012 r. w sprawie kwalifikacji rolniczych posiadanych przez osoby wykonujące działalność rolniczą (Dz. U. poz. 109).
- Obwieszczenie Ministra Edukacji Narodowej z dnia 22 marca 2019 r. w sprawie prognozy zapotrzebowania na pracowników w zawodach szkolnictwa branżowego na krajowym i wojewódzkim rynku pracy (M.P. poz. 276).

Literatura branżowa:

- Gaworski M., Korpysz K.: Rolnictwo. Technika w rolnictwie. Cz. 8. Hortpress, Warszawa 2016.
- Grzebisz W. (red.): Rolnictwo. Produkcja roślinna. Czynniki produkcji roślinnej. Cz. 5. Hortpress, Warszawa 2015.
- Grzebisz W. (red.): Rolnictwo. Produkcja roślinna. Środowisko i podstawy agrotechniki. Cz. 4. Hortpress, Warszawa 2015.
- Grzebisz W. (red.): Rolnictwo. Produkcja roślinna. Technologie produkcji roślinnej. Cz. 6. Hortpress, Warszawa 2015.
- Jemielniak D., Koźmiński A.: Zarządzanie od postaw. Wolters Kluwer, Warszawa 2011.
- Lisowski A.: Rolnictwo. Technika w rolnictwie. Cz. 7. Hortpress, Warszawa 2016.
- Szczepańska K.: Zarządzanie jakością. W dążeniu do doskonałości. C.H. Beck, Warszawa 2014.

Zasoby internetowe [dostęp: 31.03.2019]:

- Barometr zawodów 2019. Raport podsumowujący badania w Polsce: https://barometrzwodow.pl/userfiles/Barometr/2019/raport_ogolnopolski_pl.pdf
- Baza danych standardów kwalifikacji/kompetencji zawodowych i modułowych programów szkoleń: <ftp://kwalifikacje.praca.gov.pl>
- Etykiety środków ochrony roślin: <https://www.gov.pl/web/rolnictwo/etykiety-srodkow-ochrony-roslin>
- Informator o egzaminie potwierdzającym kwalifikacje w zawodzie technik agrobiznesu 331402: https://cke.gov.pl/images/_EGZAMIN_ZAWODOWY/informatory/formula_2017/331402.pdf
- Informator o egzaminie potwierdzającym kwalifikacje w zawodzie technik rolnik 314207: https://cke.gov.pl/images/_EGZAMIN_ZAWODOWY/informatory/formula_2017/314207.pdf
- Metodyki integrowanej produkcji roślin warzywniczych: <http://www.inhort.pl/serwis-ochrony-roslin/metodyki/metodyki-rosliny-warzywne/rosliny-warzywne-metodyki-integrowanej-ochrony-roslin>
- Miesięcznik Farmer: <https://www.farmer.pl/czasopismo-farmer>
- Miesięcznik Top Agrar Polska: <https://www.topagrar.pl>
- Nawozy mineralne: <https://www.ekologia.pl/wiedza/slowniki/slownik-terminow-prawnych/nawozy-mineralne>
- Okres wegetacyjny: <https://www.ekologia.pl/wiedza/slowniki/leksykon-ekologii-i-ochrony-srodowiska/okres-wegetacyjny>
- Płodozmian: <https://www.ekologia.pl/wiedza/slowniki/leksykon-ekologii-i-ochrony-srodowiska/plodozmian>
- Portal Asystent BHP: <https://asystentbhp.pl>
- Projekt Zintegrowany System Kwalifikacji: <http://kwalifikacje.edu.pl>
- Rejestr środków ochrony roślin: <https://www.gov.pl/web/rolnictwo/rejestr-rodkow-ochrony-roslin>
- Rynki rolne: <https://www.topagrar.pl/notowania>
- Standardy orzecznictwa lekarskiego ZUS: <http://www.zus.pl/lekarze/publikacje/standardy-orzecznictwa-lekarskiego-zus>
- Tygodnik Poradnik Rolniczy: <https://www.tygodnik-rolniczy.pl>
- Wyszukiwarka opisów zawodów: <http://psz.praca.gov.pl/rynek-pracy/bazy-danych/klasyfikacja-zawodow-i-specjalnosci/wyszukiwarka-opisow-zawodow>
- Zalecenia ochrony roślin: https://www.ior.poznan.pl/baza/zalecenia_ochrony_roslin.html
- Zasady Wzajemnej Zgodności: <https://www.agrofakt.pl/cross-compliance>
- Zwykła Dobra Praktyka Rolnicza: http://www.wir.org.pl/archiwum/raporty/zwykla_dobra_praktyka_rolnicza.pdf

7. SŁOWNIK POJĘĆ

7.1. Definicje powiązane z opisem informacji o zawodzie (zawodoznawcze)

Nazwa pojęcia	Definicja pojęcia
Awans zawodowy	Wyróżnia się dwa podstawowe rodzaje awansu – pionowy oraz poziomy. Awans pionowy oznacza zmianę stanowiska na wyższe w hierarchii przedsiębiorstwa/organizacji oraz przyznanie wyższego wynagrodzenia i poszerzenie uprawnień, np. awans polegający na osiągnięciu wyższego stopnia wymagań formalnych w policji, w wojsku, mianowanie na wyższy stopień – awans nauczycielski. Awans poziomy oznacza zmianę stanowiska niepociągającą za sobą zmiany pozycji pracownika w hierarchii firmy, np. objęcie dodatkowego stanowiska przez pracownika, powierzenie nowych zadań, rozszerzenie uprawnień i zakresu podejmowanych decyzji.
Czynności zawodowe	Są to działania podejmowane w ramach zadania zawodowego i dające efekt w postaci realizacji celu przewidzianego w zadaniu zawodowym.
Edukacja formalna	Kształcenie realizowane przez publiczne i niepubliczne szkoły oraz inne podmioty systemu oświaty, uczelnie oraz inne podmioty systemu szkolnictwa wyższego w ramach programów, które prowadzą do uzyskania kwalifikacji pełnych oraz kwalifikacji nadawanych po ukończeniu studiów podyplomowych (zgodnie z ustawą Prawo o szkolnictwie wyższym) albo kwalifikacje w zawodzie (zgodnie z przepisami oświatowymi).
Edukacja pozaformalna	Kształcenie i szkolenie realizowane w ramach programów, które nie prowadzą do uzyskania kwalifikacji pełnych lub kwalifikacji właściwych dla edukacji formalnej.
Efekty uczenia się	Wiedza, umiejętności oraz kompetencje społeczne nabyte w procesie uczenia się (w ramach edukacji formalnej, edukacji pozaformalnej lub poprzez uczenie się nieformalne).
Europejskie Ramy Kwalifikacji (ERK)	Przyjęta w Unii Europejskiej struktura i opis poziomów kwalifikacji umożliwiające porównanie kwalifikacji uzyskiwanych w różnych państwach. W ERK wyróżniono 8 poziomów kwalifikacji opisywanych za pomocą efektów uczenia się (wiedza, umiejętności i kompetencje). ERK stanowi układ odniesienia do krajowych ram kwalifikacji, w tym do PRK.
Kody niepełnosprawności	Są symbolami rodzaju schorzenia, które ma decydujący wpływ na to, do jakich prac osoba niepełnosprawna może być kierowana, a do jakich nie powinna ze względu na jej zdrowie i skuteczność pracy na danym stanowisku. Podstawowe kody niepełnosprawności: 01-U upośledzenie umysłowe, 02-P choroby psychiczne, 03-L zaburzenia głosu, mowy i choroby słuchu, 04-O choroby narządu wzroku, 05-R upośledzenie narządu ruchu, 06-E epilepsja, 07-S choroby układu oddechowego i krążenia, 08-T choroby układu pokarmowego, 09-M choroby układu moczowo-płciowego, 10-N choroby neurologiczne, 11-I inne, w tym schorzenia: endokrynologiczne, metaboliczne, zaburzenia enzymatyczne, choroby zakaźne i odzwierzęce, zeszpecenia, choroby układu krwiotwórczego, 12-C całościowe zaburzenia rozwojowe.
Kompetencje społeczne	Jest to rozwinięta w toku uczenia się zdolność kształtowania własnego rozwoju oraz autonomicznego i odpowiedzialnego uczestniczenia w życiu zawodowym i społecznym, z uwzględnieniem etycznego kontekstu własnego postępowania.
Kompetencje kluczowe	Są to kompetencje (połączenie wiedzy, umiejętności i kompetencji społecznych) integracji społecznej i zatrudnienia potrzebne w życiu zawodowym i pozazawodowym oraz do bycia aktywnym obywatelem. Na potrzeby opracowania informacji o zawodach wyróżniono 9 kompetencji, które zostały wybrane i pogrupowane ze zbioru 15 kompetencji kluczowych wyodrębnionych w Międzynarodowym Badaniu Kompetencji Osób Dorosłych – Projekt PIAAC prowadzonym cyklicznie przez OECD.
Kompetencja zawodowa	Jest to układ wiedzy, umiejętności i kompetencji społecznych niezbędnych do wykonywania, w ramach wydzielonego zakresu pracy w zawodzie zestawu zadań zawodowych. Posiadanie jednej lub kilku kompetencji zawodowych powinno umożliwić zatrudnienie na co najmniej jednym stanowisku pracy w zawodzie.

Kwalifikacja	Oznacza zestaw efektów uczenia się w zakresie wiedzy, umiejętności oraz kompetencji społecznych nabytych w edukacji formalnej, edukacji pozaformalnej lub poprzez uczenie się nieformalne, zgodnych z ustalonymi dla danej kwalifikacji wymaganiami, których osiągnięcie zostało sprawdzone w procesie walidacji oraz formalnie potwierdzone przez uprawniony podmiot certyfikujący. W Zintegrowanym Systemie Kwalifikacji wyodrębniono 4 rodzaje kwalifikacji: pełne, cząstkowe, rynkowe i uregulowane.
Polska Rama Kwalifikacji (PRK)	Opis ośmiu wyodrębnionych w Polsce poziomów kwalifikacji odpowiadających odpowiednim poziomom Europejskich Ram Kwalifikacji sformułowany za pomocą ogólnych charakterystyk efektów uczenia się dla kwalifikacji na poszczególnych poziomach ujętych w kategoriach wiedzy, umiejętności i kompetencji społecznych.
Potwierdzanie kompetencji	Jest to proces polegający na sprawdzeniu, czy kompetencje wymagane dla danej kwalifikacji zostały osiągnięte. Terminy o podobnym znaczeniu: „walidacja”, „egzaminowanie”. Proces ten prowadzi do certyfikacji – wydania przez upoważnioną instytucję „dyplomu”, „świadectwa”, „certyfikatu”.
Sektorowa Rama Kwalifikacji (SRK)	Opis poziomów kwalifikacji funkcjonujących w danym sektorze lub branży; poziomy Sektorowych Ram Kwalifikacji odpowiadają odpowiednim poziomom Polskiej Ramy Kwalifikacji.
Sprawności sensomotoryczne	Są to sprawności związane z funkcjonowaniem narządów zmysłów (wzroku, słuchu, smaku, powonienia, dotyku) oraz narządu ruchu (sprawność rąk, precyzja ruchów rąk, sprawność nóg, koordynacja wzrokowo-ruchowa itp.).
Stanowisko pracy	Jest to miejsce pracy w strukturze organizacyjnej, np. przedsiębiorstwa, instytucji, organizacji, w ramach którego pracownik wykonuje zadania zawodowe stale lub okresowo. Do prawidłowego wykonywania zadań na danym stanowisku pracy konieczne jest posiadanie wiedzy, umiejętności oraz kompetencji społecznych właściwych dla kompetencji zawodowych wyodrębnionych w zawodzie.
Tytuł zawodowy	Jest przyznawany osobie, która udowodniła, że posiada określony zasób wiedzy i umiejętności potrzebny do wykonywania danego zawodu. W niektórych grupach zawodowych (technicy, lekarze, rzemieślnicy) istnieją ustawowo zadekretowane nazwy i hierarchie tych tytułów, podczas gdy w innych nie ma takich systemów. Przykładowo tytuły zawodowe uzyskiwane w szkołach i placówkach oświaty to: robotnik wykwalifikowany i technik, w rzemiośle: uczeń, czeladnik, mistrz, w kulturze fizycznej: trener, instruktor, menedżer sportu.
Umiejętności	Jest to przyswojona w procesie uczenia się zdolność do wykonywania zadań i rozwiązywania problemów właściwych dla dziedziny uczenia się lub działalności zawodowej.
Uprawnienia zawodowe	Oznaczają posiadanie prawa do wykonywania czynności zawodowych (zawodu), do których dostęp jest ograniczony poprzez przepisy prawne przewidujące konieczność posiadania odpowiedniego wykształcenia, spełnienia wymagań kwalifikacyjnych lub innych dodatkowych wymagań.
Uczenie się nieformalne	Uzyskiwanie efektów uczenia się poprzez różnego rodzaju aktywność poza edukacją formalną i edukacją pozaformalną, w tym poprzez samouczenie się i doświadczenie uzyskane w pracy.
Walidacja	Oznacza sprawdzenie czy osoba ubiegająca się o nadanie określonej kwalifikacji, niezależnie od sposobu uczenia się (edukacja formalna, pozaformalna i uczenie się nieformalne) tej osoby, osiągnęła wyodrębnioną część lub całość efektów uczenia się wymaganych dla tej kwalifikacji.
Wiedza	Jest to zbiór opisów obiektów i faktów, zasad, teorii oraz praktyk przyswojonych w procesie uczenia się, odnoszących się do dziedziny uczenia się lub działalności zawodowej.
Wykształcenie	Oznacza rezultat procesu kształcenia w zakresie ogólnym i specjalistycznym charakteryzowany na podstawie: <ul style="list-style-type: none"> – poziomu wykształcenia odpowiadającego poziomowi ukończonej szkoły (np. wykształcenie: podstawowe, gimnazjalne, ponadpodstawowe, ponadgimnazjalne, czeladnicze, policealne, wyższe (pierwszy, drugi i trzeci stopień), – profilu wykształcenia (ukończonej szkoły) lub dziedziny wykształcenia (kierunek lub kierunek i specjalność ukończonej szkoły wyższej lub wyższej szkoły zawodowej).
Zadanie zawodowe	Jest to logiczny wycinek lub etap pracy w ramach zawodu o wyraźnie określonym początku i końcu wykonywany na stanowisku pracy. Na zadanie zawodowe składa się układ czynności zawodowych powiązanych jednym celem, kończący się określonym wytworem, usługą lub istotną decyzją. W wyniku podziału pracy każdy zawód różni się wykonywanymi zadaniami, na które składają się czynności zawodowe.

Zawód	Jest to zbiór zadań zawodowych wyodrębnionych w wyniku społecznego podziału pracy, wykonywanych przez poszczególne osoby i wymagających odpowiednich kwalifikacji i kompetencji (wiedzy, umiejętności i kompetencji społecznych), zdobytych w wyniku kształcenia lub praktyki. Wykonywanie zawodu stanowi źródło utrzymania.
Zintegrowany System Kwalifikacji (ZSK)	Wyodrębniona część Krajowego Systemu Kwalifikacji, w której obowiązują określone w ustawie standardy opisywania kwalifikacji oraz przypisywania poziomu Polskiej Ramy Kwalifikacji do kwalifikacji, zasady włączania kwalifikacji do Zintegrowanego Systemu Kwalifikacji i ich ewidencjonowania w Zintegrowanym Rejestrze Kwalifikacji (ZRK), a także zasady i standardy certyfikowania kwalifikacji oraz zapewniania jakości nadawania kwalifikacji. Informacje o ZSK są dostępne pod adresem: https://www.kwalifikacje.gov.pl
Zintegrowany Rejestr Kwalifikacji (ZRK)	Rejestr publiczny prowadzony w systemie teleinformatycznym ewidencjonujący kwalifikacje włączone do Zintegrowanego Systemu Kwalifikacji. Informacje o ZRK są dostępne pod adresem: https://rejestr.kwalifikacje.gov.pl

7.2. Definicje związane z wykonywaniem zawodu (branżowe)

Lp.	Nazwa pojęcia	Definicja	Źródło
1	Ciągnik rolniczy	Pojazd silnikowy, którego konstrukcja umożliwia rozwijanie prędkości nie mniejszej niż 6 km/h, skonstruowany do używania łącznie ze sprzętem do prac rolnych, leśnych lub ogrodniczych; ciągnik taki może być również przystosowany do ciągnięcia przyczep oraz do prac ziemnych.	http://prawo.sejm.gov.pl/isap.nsf/download.xsp/WDU19970980602/U/D19970602Lj.pdf [dostęp: 31.03.2019]
2	Dziennik gospodarstwa	Zestawienie prac i innych zdarzeń gospodarczych związanych z prowadzeniem gospodarstwa rolnego.	Definicja opracowana przez zespół ekspercki na podstawie: Jemielniak D., Koźmiński A.: Zarządzanie od postaw. Wolters Kluwer, Warszawa 2011
3	Nawóz mineralny	Nawozy – dodawane do gleby specjalnie w celu dokarmiania roślin uprawnych – w których deklarowane składniki pokarmowe są w formie soli nieorganicznych otrzymywanych przez ekstrakcję i/lub w fizycznych i/lub chemicznych procesach przemysłowych.	http://iung.pl/dpr/rynek1_klasyfikacja.html [dostęp: 31.03.2019]
4	Płodozmian	System gospodarki rolnej polegający na uprawie roślin w określonym następstwie na danym obszarze, powtarzany co kilka lat.	https://www.ekologia.pl/wiedza/slovníki/leksykon-ekologii-i-ochrony-srodowiska/plodozmian [dostęp: 31.03.2019]
5	Płody rolne	Produkty przyrody nieożywionej uzyskane z prowadzenia upraw, tzn. korzeni, bulw, kłączy, łodyg, liści, kwiatostanów, owoców i nasion.	Definicja opracowana przez zespół ekspercki na podstawie: Grzebisz W. (red.): Rolnictwo. Produkcja roślinna. Czynniki produkcji roślinnej. Cz. 5. Hortpress, Warszawa 2015
6	Rolnicza przydatność gleb	Opracowany dla obszaru Polski zespół jednostek taksonomicznych gleb. Każda jednostka grupuje gleby cechujące się zbliżonymi właściwościami rolniczymi i mogące być podobnie użytkowane.	Instytut Uprawy Nawożenia i Gleboznastwa (IUNG) http://www.iung.pulawy.pl [dostęp: 31.03.2019]
7	Środek ochrony indywidualnej	Wszelkie środki noszone lub trzymane przez pracownika w celu ochrony przed jednym lub wieloma zagrożeniami, związanymi z występowaniem niebezpiecznych lub szkodliwych czynników w środowisku pracy, w tym również wszelkie akcesoria i dodatki przeznaczone do tego celu.	http://www.ryzykozawodoweonline.pl/srodki-ochrony-indywidualnej-id13.html [dostęp: 31.03.2019]

8	Środki ochrony roślin	Inaczej fitofarmaceutyki lub pestycydy, to substancje przeznaczone do ochrony roślin uprawnych przede wszystkim przed grzybami (fungicydy), owadami (insektycydy) i chwastami (herbicydy).	http://psor.pl/srodki-ochrony-roslin [dostęp: 31.03.2019]
9	Technologia uprawy roli	Przygotowanie gleby pod zasiew lub sadzenie roślin.	https://sjp.pwn.pl/slowniki/uprawa.html [dostęp: 31.03.2019]
10	Zabieg agrotechniczny	Jednorazowa czynność uprawy roli (np. orka, bronowanie), nawożenia (np. nawożenie obornikiem, wapnowanie), ochrony roślin (np. zastosowanie herbicydu, fungicydu, zoocydu) i innych (np. deszczowanie, defoliacja), w celu stworzenia optymalnych warunków wzrostu i plonowania roślin uprawnych oraz przechowywania ich ziemiopłodów.	https://pl.glosbe.com/pl/pl/zabieg%20agrotechniczny [dostęp: 31.03.2019]
11	Zasady Wzajemnej Zgodności	Zbiór wielu zasad i przepisów obowiązujących w Polsce i dotyczących gospodarstw rolnych.	https://www.agrofakt.pl/cross-compliance [dostęp: 31.03.2019]
12	Zwykła Dobra Praktyka Rolnicza	Standardy gospodarowania, których racjonalnie postępujący rolnik przestrzega w danym kraju. Standardy te dotyczą przede wszystkim wymogów związanych z racjonalną gospodarką nawozami, ochroną wód i gleb, zachowaniem cennych siedlisk i gatunków występujących na obszarach rolnych, ochroną walorów krajobrazu.	http://www.wir.org.pl/archiwum/raporty/zwykla_dobra_praktyka_rolnicza.pdf [dostęp: 31.03.2019]

ZASTOSOWANIE INFORMACJI O ZAWODACH

Wsparcie dla pracowników i klientów instytucji rynku pracy w zakresie:

- skutecznego podejmowania decyzji dotyczących wyboru zawodu, pracy/zatrudnienia,
- nabywania nowych lub rozszerzania już posiadanych kompetencji zawodowych,
- zmiany kwalifikacji zawodowych zgodnie z potrzebami rynku pracy,
- dopasowywania treści szkoleń kontraktowanych przez urzędy pracy do potrzeb rynku pracy.

Wsparcie dla różnych grup interesariuszy w zakresie:

- poradnictwa i doradztwa zawodowego,
- tworzenia i aktualizacji ofert szkoleniowych dla rynku pracy,
- dostosowania oferty kształcenia zawodowego do wymagań rynku pracy,
- tworzenia i aktualizacji opisów stanowisk pracy,
- przygotowania lub aktualizacji opisu kwalifikacji rynkowych wprowadzanych do Zintegrowanego Systemu Kwalifikacji.